

PEDAGÓGIA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: pedagógia (Pedagogy)
2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben
 - végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA-) fokozat
 - szakképzettség: pedagógia alapszakos bölcsész
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Pedagogy
3. Képzési terület: bölcsészettudomány
4. A képzési idő félévekben: 6 félév
5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit
 - a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
 - a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit
 - intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 5 kredit
 - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit
6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 142/0111
7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A szak célja olyan pedagógiai szakemberek képzése, akik a társadalom, a kultúra, a tanulás és tanítás világát ismerik, átlátják, képesek oktatási-nevelési intézményekben, szakmai és civil szervezetekben, csoportok, egyének tanulását, fejlődését, fejlesztését segítő folyamatokhoz minőségi és felelős munkával hozzájárulni. Alkalmassak iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli oktatási és nevelési feladatok ellátásának segítésére; oktatási ügyekkel foglalkozó szervezetekben, intézményekben, alapszintű pedagógiai szakképzettséget igénylő feladatok ellátására. Elkötelezettek az élethosszig tartó tanulás mellett, feladataikat megfelelő autonómiával kezelik. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A pedagógia alapszakos bölcsész

a) tudása

- Alapvető ismeretei vannak a pedagógia területén, a pszichológia nevelésben, oktatásban, emberi kapcsolatokban való alkalmazásáról.
- Ismeri a személyiségfejlődés, a tanulás- és szociálpszichológia alapvető tényeit.
- Ismeri a szociológia, az antropológia alapfogalmait, tájékozott e diszciplínák és más, a neveléstudománnyal kapcsolatba kerülő tudományterület kapcsolódási lehetőségeiről.
- Érti a jelenkori társadalom, kultúra, és intézményei közötti alapvető összefüggéseket, a sokféleség és sokoldalúság szerepét.
- Érti a kommunikáció általános elméleteit, alkalmazásának formáit vertikális és horizontális irányban; alapszinten ismeri a neveléstudomány szaknyelvét anyanyelvén és egy idegen nyelven; érti az online kommunikáció fontosságát, ismeri a kommunikáció tereit, lehetőségeit.
- Érti a tanulóval, pedagógussal, szakmai vezetővel, illetve partnerekkel való kommunikáció alapelveit, a működés törvényszerűségeit.

- Érti a jelenkori magyar társadalom, iskolarendszer és tanulást szolgáló intézményrendszer kialakulását, alapvető összefüggéseit. Ismeri a különböző iskolai és iskolán kívüli nevelési és oktatási formációk, modellek lényegét.
- Ismeri a felnővekvő nemzedékek társadalmi beilleszkedését, szocializációját biztosító intézmények funkcióváltozásának főbb történelmi tényeit és folyamatát; érti a tanulás különböző tereinek és környezeteinek szerepét az élethosszig tartó és az élet, a kultúra minden területére kiterjedő tanulásban.
- Ismeri az oktatás-képzés, a tanulás fejlesztése, illetve a tanítással, neveléssel kapcsolatos innovációk főbb nemzetközi tendenciáit.
- Tájékozott a főbb pedagógiai paradigmákról, és ismeri gyakorlati megvalósulásának formáit.
- Ismeri a tanulás stratégiáit, módszereit, a tanulás és tanítás, nevelés támogatásának eljárásait különböző életkorú és kulturális háttérű tanulók esetében.
- Ismeri a különböző tanulói csoportok heterogenitásának jellemzőit, tisztában van az eltérő társadalmi háttérű, eltérő tanulási utakon érkező gyermekek, fiatalok nevelésének, oktatásának különböző lehetőségeivel.
- Érti az együttműködés és társas kapcsolatok szerepét a társadalmi kohézió és közjó szolgálatában, azonosítja és értelmezi ebben a pedagógiai segítő szerepét.
- Ismeri a különböző nevelési, oktatási és ezeket támogató projekt- és kutatási folyamatok tervezésének és kivitelezésének lépéseit, módszereit, ismeri a főbb iskolai minősítési eljárásokat, rendszerméréseket. Érti az erőforrások szerepét. Ismeri a vonatkozó etikai normákat.
- Ismeri a köznevelés, a civil szféra szervezetei és az egyéb oktatási intézmények szabályozását, működési elveit munkavállalói szempontból. Tájékozott a szakmájához kapcsolódó kompetenciákról és az egyes munkavállalóval szembeni elvárások lehetőségeiről.

b) képességei

- Képes a pedagógiai, pszichológiai jellegű, a nevelés, oktatás, kutatás, fejlesztés során vagy a szakmai társas együttműködésben keletkező problémák felismerésére.
- A pedagógia és társdiszciplínák köréből származó információk gyűjtésében, követésében képes az adott feladatban releváns nézőpontok szerint választani, ezeket munkájában, feladataiban alkalmazni vagy erre javaslatot tenni.
- Anyanyelvén és idegen nyelven, valamint az informatika legújabb eszközeivel képes hatékonyan kommunikálni, és az információkat, érveket és elemzéseket különböző nézőpontok szerint bemutatni.
- Megfelelően tudja használni írásban és szóban a neveléstudomány és a társtudományok szaknyelvét, alapfogalmait. Meghatározott keretek között érvelni tud, megérti mások véleménynyilvánításának relevanciáját.
- Rendelkezik együttműködési, alkotó és kommunikációs képességgel, az elvégzett tevékenységek értékelésének, önértékelésének képességével, fejlett a reflektív kompetenciája.
- Feladatainak elvégzésekor képes figyelembe venni a köznevelési, a civil intézmények, a nevelési rendszerek társadalmi kontextusát és az itt észlelt sajátosságoknak megfelelő, adekvát gyakorlatot alkalmazni, vagy a meglévőhöz alkalmazkodni.
- Képes a tapasztalatból származó bizonyítékokat és szükség esetén tudományos érveket felsorakoztatni az egyes iskolai és iskolán kívüli nevelési-oktatási hatások, modellek alkalmazási lehetőségei kapcsán.
- Képes források felkutatására és összegyűjtésére a nevelés-oktatás-képzés terén folyó kutatások, fejlesztések, innovációk nemzetközi trendeknek releváns szempontok figyelembevételével. Képes az intézmények belső dokumentumainak pedagógiai alapú elemzésére, részt vesz intézmények, csoportok, egyének fejlesztési tervének készítésében, képes közreműködni ilyen tervek megvalósításában.
- Képes a tanulókhoz és a környezethez is alkalmazkodó, adaptív pedagógiai megoldások azonosítására és alkalmazására; a tanítás és tanulás szereplőinek segítséget adni feladataik ellátásához, szakmai repertoárjából ki tudja választani az adott esetben releváns megoldást, s azt személyre szólóan megtervezni, az adott tanulócsoporthoz illeszkedően alkalmazni.

- Képes hatékonyan közreműködni a köznevelési és egyéb társadalmi intézményekben felmerülő pedagógiai jellegű asszisztensi feladatok ellátásában, tervezésében, szervezésében. El tud végezni tanulási-tanítási célokra, folyamatokra és eredményekre irányuló részelemzést. Együttműködés során képes az életkori, társadalmi különbségekre tekintettel lenni.

- Képes a különböző kutatási módszerek közötti lehetőségek feltárására, a kutatási folyamat főbb lépéseinek megtervezésére, néhány kutatási módszer, eszköz alkalmazására; alkalmas elemzésekhez szükséges egyszerű háttérmunkálatok elvégzésére. Képes projektekben asszisztensként közreműködni.

- Képes a köznevelési vagy más, tanulást szolgáló intézmények jogszerű működéséhez hozzájárulni, közreműködik a szervezet céljainak megvalósításában, s maga is alakítja azt. Feladataiban mérlegelni képes önállóságának szintjét, javaslattal tud élni.

c) attitűdje

- Elfogadja, hogy az elmélet és gyakorlat, a neveléstudomány és a társdiszciplínák kölcsönhatásban állnak.

- Nyitott a társadalmi változásokkal változó pedagógiai jelenségvilág iránt, képviseli, hogy a tanulásnak különböző helyei, terei, formái stb. vannak, a tudás, az emberi kompetencia fejlődésére ható szereplők kulturálisan sokszínűek, s társadalmi kölcsönhatásban állnak.

- Együttműködése bizalomalapú, nyitott az inklúzió és az adaptivitás szemléleteire.

- Nyitott a nemzetközi neveléstudományi trendek követésében, törekszik ehhez saját erőforrásainak önreflexív fejlesztésére.

- Tudatos a tanulás és tanítás támogatásában, a nevelési célok megvalósításában humánus, megértő, elfogadó, hiteles segítő.

- Képviseli az együttműködés fontosságát, a közjó szolgálatát.

- Folyamatosan átértékeli saját viszonyulásait a társadalmi és kulturális különbségekhez, a kisebbségek helyzete iránti érzékenység jellemzi, és feladatait a gyermeki és emberi jogok tisztelete mellett végzi.

- Fontosnak tartja szakmai munkájában a társadalmi egyenlőtlenségekből fakadó problémák figyelembe vételét, és magáévá teszi a méltányosság szemléletét.

- Képviseli a tudomány és a kutatás önállóságának fontosságát. Érdeklődik a különböző kutatási, fejlesztési, innovatív megoldások, az új trendek, módszerek, eszközök iránt. Elfogadja az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás fontosságát.

- Munkája során problémaérzékeny, megoldásai során a gyakorlat és az elmélet által felkínáltakat mérlegeli reflektív, elfogadja, hogy a hibázás a tanulás, továbblépés erőforrása lehet.

- Híve a tudásmegosztásnak, a folyamatos tanulásnak, képviseli, hogy egy tudásintenzív szervezet működése tagjainak felelőssége.

- Képviseli az egész életen át tartó tanulás és tudásmegosztás szükségességét. Elfogadja, hogy a jobb eredmények együttműködésben születnek.

- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómia és felelőssége

- A nevelési tevékenységgel együttműködő társ-szakterületeken végzendő feladatait - a kellő gyakorlat megszerzéséig - szakértői támogatás mellett végzi.

- Társadalmi kontextust érintő vizsgálatokat, támogató beavatkozásokat a célok és az érintettek érdekének felelős mérlegelésével önállóan is végez.

- Pedagógus, szakmai vezető megbízása alapján a rábízottakat és azok tevékenységét támogató feladatait önállóan, beszámolási és elszámolási kötelezettség mellett végzi. Kiskorúak segítésekor felelőssége korlátozott, mentorálása, támogatása szükséges.

- Kutatási és projektfeladataiért felelősséget vállal. Célhatékony az idő és energia felhasználásban. Saját, esetleg korlátozott önállósággal végzett feladatától függetlenül a kutatás, projekt egészéért érzi felelősségét.
- Döntéseit kompetenciáinak reális ismeretében, felelősségének tudatában hozza meg.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek (filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, pedagógia, pszichológia, a művelődés és a tudomány világa) 10-12 kredit;
- a nevelés és oktatás elméleti alapjai (szocializáció, a nevelés és az oktatás alapvető története, társadalmi dimenziói, főbb pedagógiai, pszichológiai elméletek) 15-25 kredit;
- a pedagógiai tevékenység szervezeti keretei, főbb területei és ezek működésének pedagógiai vonatkozásai (nevelési és oktatási rendszerek, hálózatok, intézmények, valamint a működésükhöz, a fejlesztéshez és innovációhoz kötődő pedagógiai tevékenységek; társadalmi, kulturális, történeti kontextus; egyéni szakmai tudás, kompetenciataralmak) 30-45 kredit;
- a pedagógiai praxis művelésének, támogatásának és kutatásának módszerei, formái, eszközei (reflektív gyakorlat; a munka és a tanulás világa, tanulóközösségek; a rendszer-, a szervezeti és a személyes szintű támogatás célja, keretei, folyamata; módszerek, eszközök; projektek, pályázatok; empirikus és teoretikus kutatómódszertan) 50 kredit;
- választás szerinti szakma-specifikus ismeretek legfeljebb 50 kredit.

8.1.2. A képző intézmény által ajánlott specializáció a szakterület műveléséhez alkalmas, a személyes képességeket fejlesztő, az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan sajátos kompetenciákat eredményező elméleti és gyakorlati ismeret.

A pedagógia szakos bölcsész – a várható specializációkat is figyelembe véve – az alábbi területeken kaphat speciális ismeretet:

- specializációs pedagógiai modulok,
- más képzési terület alapképzési szakjának szakterületi ismeretei.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat magában foglalja a köznevelés nevelő, valamint nevelő és oktató intézményeiben, a köznevelés pedagógiai szakszolgálati intézményeiben és a pedagógiai szakmai-szolgáltató, illetve szolgáltató intézményekben végzett szakmai gyakorlatot, valamint azon intézményekben (múzeumok, könyvtárak, gyűjtemények) végzett gyakorlatot, amelyekben a fejlesztő program közvetve kapcsolódik a pedagógiai munkához. A szakmai gyakorlaton a hallgató valós szituációban alkalmazza és kipróbálja megszerzett tudását, s azt probléma-orientált megközelítéssel továbbépíti. A szakmai gyakorlat időtartama a teljes képzés alatt 6-12 hét (240-480 óra).

8.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A szak lehetővé teszi más képzési terület alapképzési szakja szakterületi ismereteinek 50 kreditértékű specializáció formájában történő felvételét.